

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาพปัจจุบันสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรมจึงทำให้ภาคอุตสาหกรรมเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น อาจสังเกตได้ว่ามีนิคมอุตสาหกรรมเกิดขึ้นมากมายและก่อให้เกิดการแข่งขันด้านผลิตภัณฑ์และคุณภาพของสินค้า ซึ่งสิ่งที่ทำให้ผลิตภัณฑ์และสินค้านั้นไม่ใช่เกิดจากเครื่องจักรเพียงอย่างเดียวแต่ปัจจัยที่สำคัญในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพได้แก่ พนักงานที่มีความรู้ความสามารถ นอกจากความรู้ความสามารถแล้วการที่จะทำงานให้มีคุณภาพดีต้องมีความรักในงานและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้น ๆ ด้วย หรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งหากบุคคลไม่มีความพึงพอใจในการทำงานจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ ผลงานและการปฏิบัติงานต่ำ คุณภาพของงานลดลง มีการขาดงาน ลาออกจากงาน อาจก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมหรือปัญหาทางวินัยอีกด้วย

การจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และมีความสลับซับซ้อน ยุ่งยาก เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญกับองค์กรอย่างไม่สามารถปฏิเสธได้ ผู้บริหารงานบุคคลจึงต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับพนักงาน ตั้งแต่การสรรหา การว่าจ้าง การใช้แรงงาน การจัดสวัสดิการ การลงโทษ ไปจนการเลิกจ้างพนักงาน บุคลากรจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดไม่น้อยกว่าความทันสมัยของเทคโนโลยี ที่นำมาใช้ให้บริการตามทฤษฎีการจัดการ แม้มีการจัดการที่ดี มีงบประมาณที่เพียงพอ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยพร้อมมูล อาจไม่สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ หากบุคลากรไม่มีความรู้และความสามารถ ไม่มีขวัญกำลังใจที่ดีในการทำงาน ขาดความร่วมมือและความรับผิดชอบ หรือไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ ย่อมทำให้เกิดการดำเนินงานของบริษัทหรือโรงงานต่าง ๆ มากมายในเขตสวนอุตสาหกรรมโรจนะ ไม่สามารถที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้ได้

ในโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางระบบเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว มีระบบการค้าที่เปิดกว้างขึ้นเป็นระบบการค้าเสรี ส่งผลให้เกิดการแข่งขันทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ซึ่งทำให้ทั้งภาครัฐและผู้ประกอบการต่างต้องมีการปรับตัว เพื่อให้องค์กรธุรกิจนั้น อยู่ได้ในสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างไร้พรมแดนและเป็นระบบเครือข่ายธุรกิจ

กระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดทำแนวนโยบายสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ว่าด้วยการพัฒนาสมรรถนะบุคลากร และองค์กรภาครัฐและเอกชน ด้าน

เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยภาคอุตสาหกรรม และด้านระบบการจัดการตามมาตรฐานสากล เช่น ISO 9000, ISO 1400, ISO 18000 เป็นต้น เพื่อให้มีศักยภาพพร้อมรองรับการปรับตัวสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ และมีการกำหนดมาตรการบรรเทาผลกระทบ และเตรียมความพร้อม รับการเปิดเสรีทางการค้า ทั้งจากข้อตกลง WTO AFTA และกลุ่มเศรษฐกิจอื่น ๆ รวมทั้งส่งเสริมภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลด้านการค้า การลงทุน และการวิเคราะห์ผลกระทบตามข้อตกลง ภายใต้กรอบข้อตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศในภาครัฐ ตระหนักถึงการแข่งขันในโลกเสรีอย่างเห็นได้ชัดเจน ในทำนองเดียวกัน ผู้ประกอบการก็มีการตื่นตัวทางการบริหารและการปรับกลยุทธ์ของตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

ในองค์กรแม้ว่าจะมีบุคลากรที่ดีมีความสามารถแต่ขณะเดียวกันปัญหาต่าง ๆ ภายในองค์กรก็ยังคงประสบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากร รวมถึงปัญหาด้านโครงสร้าง อันจะก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจในงานนั้น มาจาก “คน” และ “องค์กร” ซึ่งต้องประสานความร่วมมือให้เกิดความสัมพันธ์ในลักษณะคู่ขนานไม่ว่าคนหรือองค์กร เพื่อจะได้ผลงานปรากฏตามเป้าหมาย จึงกล่าวได้ว่าความสำเร็จขององค์กรที่สำคัญมีองค์ประกอบอยู่ที่ว่าคนที่องค์กรมีอยู่นั้น มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม คุณภาพของคนจะมุ่งไปที่ความสามารถในการทำงานให้แล้วเสร็จด้วยความพึงพอใจจากการบริหารจัดการ ในระบบอุตสาหกรรมในครอบครัว โดยมีการรวมอำนาจการติดต่อสื่อสารทางเดียวในระบบบนลงล่าง ไม่ให้ความสำคัญกับคน โดยมุ่งหวังผลกำไรเป็นหลัก การทำงานของผู้ได้บังคับบัญชาด้วยความเคร่งเครียดขาดความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อร่วมงาน ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะนำไปสู่การลาออก การขาดงาน การมาทำงานสาย เกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากทำงานซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพรวมขององค์กรและมีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจในงานของคนในองค์กรทั้งนั้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อองค์กรในระยะยาวต่อไป ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรต้องมีบทบาทสำคัญในการนำแนวความคิดไปสู่แผนนโยบายตามหลักการบริหารงานบุคคล เพื่อให้พนักงานมีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเต็มความรู้ความสามารถ เพื่อทำให้องค์กรเป็นองค์กรที่มีความสามารถ และปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว

เมื่อได้รับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง มีระบบคุณภาพที่ดี มีภาพพจน์ขององค์กรที่ดี ออกสู่สายตาประชาชน ก็จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นของลูกค้า ซึ่งเป็นสิ่งนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร และในขณะเดียวกัน พนักงานมีความสุขในการทำงาน ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ความต้องการพนักงานแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนขยันทำงาน เพื่อต้องการเงินเดือนเพิ่มบางคนต้องการความก้าวหน้า บางคนต้องการความมั่นคงและปลอดภัย หรือบางคนต้องการการยอมรับ ถ้าเขาไม่ได้รับการสนองตอบในสิ่งที่เขาต้องการ ก็จะทำให้เขามีความไม่พึงพอใจ

ผลการปฏิบัติงานลดลง และเกิดความเบื่อหน่ายต่อการทำงาน ซึ่งเป็นสาเหตุของการขาดประสิทธิภาพในการทำงาน สิ่งเหล่านี้ผู้บริหารจำเป็นต้องเข้าใจอย่างยิ่ง เพื่อเป็นการธำรงรักษาพนักงาน ให้นักงานอยู่กับองค์กรได้อย่างยาวนาน

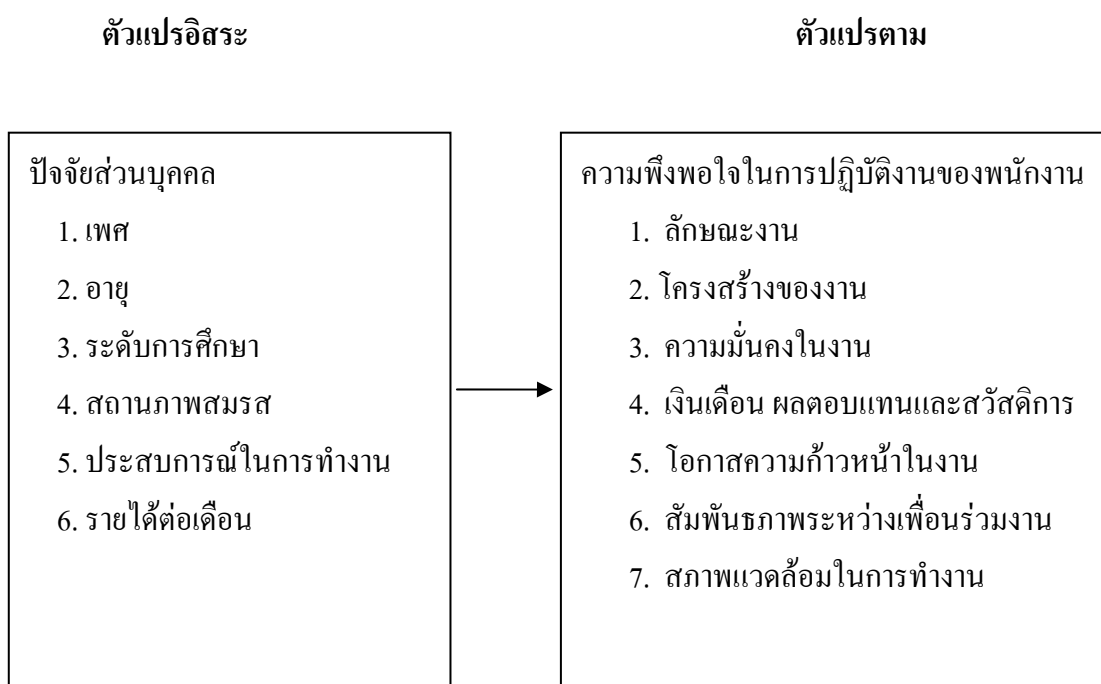
ปัจจุบันบริษัท พีซีทีที จำกัด ดำเนินธุรกิจเป็นผู้ผลิตและจัดจำหน่ายแผงวงจรไฟฟ้าชนิดอ่อน ซึ่งมีการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ บริษัทเล็งเห็นความสำคัญของพนักงานปฏิบัติการซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในการที่จะทำให้บริษัทประสบความสำเร็จต่อเนื่องขึ้นไปได้ ดังนั้นผู้ศึกษาซึ่งเป็นพนักงานในแผนกวิศวกรรมโรงงาน บริษัท พีซีทีที จำกัด ปฏิบัติงานในหน้าที่วิศวกรอาวุโส จึงสนใจศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานแผนกวิศวกรรมโรงงาน บริษัท พีซีทีที จำกัด เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการบริหารภายในองค์กรและส่งเสริมพัฒนาปัจจัยด้านต่าง ๆ เพื่อให้พนักงานมีความพึงพอใจในการทำงานมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดเวลาในการซ่อมเครื่องจักรให้น้อยลง ซึ่งจะส่งผลให้เป้าหมายขององค์กรสำเร็จลุล่วงทุกประการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานแผนกวิศวกรรมโรงงาน บริษัท พีซีทีที จำกัด
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานแผนกวิศวกรรมโรงงาน บริษัท พีซีทีที จำกัด
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานแผนกวิศวกรรมโรงงาน บริษัท พีซีทีที จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานแผนกวิศวกรรมโรงงาน บริษัทพีซีทีที จำกัด ที่ต่างกันมีระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยอยู่ในขอบเขตตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ พนักงานแผนกวิศวกรรมโรงงาน บริษัท พีซีทีที จำกัด จำนวน 80 คน (ที่มา: ฝ่ายบุคคล บริษัท พีซีทีที จำกัด 6 มกราคม 2552)

2. ขอบเขตของเนื้อหา คือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานแผนกวิศวกรรมโรงงาน บริษัท พีซีทีที จำกัด ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ (Dependent Variables) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ต่อเดือน

2.2 ตัวแปรตาม (Independent Variables) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน ได้แก่ ด้านลักษณะงาน ด้านโครงสร้างของงาน ด้านความมั่นคงในงาน ด้านเงินเดือนผลตอบแทนและสวัสดิการ ด้านโอกาสความก้าวหน้าในงาน ด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่ คือที่บริษัท พีซีทีที จำกัด ที่ตั้ง เลขที่ 1/80 หมู่ 5 ถนนโรจนะ ตำบลคานหาม อำเภออุทัย อุตสาหกรรม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ขอบเขตด้านระยะเวลา ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 เดือน คือระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2552 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2552

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานแผนกวิศวกรรมโรงงาน บริษัท พีซีทีที จำกัด

2. ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ของพนักงานแผนกวิศวกรรมโรงงาน บริษัท พีซีทีที จำกัดต่อไป

3. สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของพนักงาน

4. สามารถนำไปสนองตอบต่อความต้องการของพนักงานและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้แก่บริษัท

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกรวมของพนักงานที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อระดับความพึงพอใจในการทำงานทั้ง 7 ด้านในทางบวก ทำให้บุคคลเกิดความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน

ลักษณะงาน หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้สึกรวมของพนักงานในการทำงานด้านความท้าทายและกระตุ้นในการปฏิบัติงาน ความชอบและสนุกกับงานที่ทำ หน้าที่ของงานตรงกับความรู้ความสามารถ การมีโอกาสเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ การเปิดโอกาสให้นำความคิดริเริ่มไป สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในการพัฒนาบริษัท การมีคู่มือปฏิบัติงาน และคำสั่งที่ช่วยให้ปฏิบัติงานได้สะดวกและง่ายขึ้น

โครงสร้างของงาน หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้สึกรวมของพนักงานในการทำงานด้านระบบการบริหารงานของบริษัท การจัดสายงานและแบ่งงานกันทำ ระบบและวิธีการปฏิบัติงานที่แน่นอนชัดเจน การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารงานของผู้บริหาร การได้รับความยุติธรรมภายใต้กฎระเบียบของบริษัทเท่าเทียมกันทุกคน การให้ความเป็นธรรมในการมอบหมายงานให้ปฏิบัติแก่พนักงานของผู้บังคับบัญชา จำนวนบุคลากรแต่ละแผนกเหมาะสมกับปริมาณงาน

ความมั่นคงในงาน หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้สึกรวมของพนักงานในการทำงานด้านการมีอนาคตในบริษัทที่ทำอยู่ ประกอบด้วย ความมีชื่อเสียงและความมั่นคงของบริษัท ลักษณะงานมีสายงานที่มั่นคง งานที่ปฏิบัติอยู่มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา งานไม่มีการถูกโยกย้ายหรือเปลี่ยนหน้าที่โดยไม่สามารถปฏิเสธได้

เงินเดือน ผลตอบแทน และสวัสดิการ หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้สึกรวมของพนักงานในการทำงานด้านค่าตอบแทนที่ได้รับเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของพนักงาน สวัสดิการที่บริษัทจัดให้มีมากกว่าที่กฎหมายกำหนด รับผิดชอบพนักงานระหว่างที่พักที่ทำงานมีความเหมาะสม ชุดฟอร์มสำหรับพนักงานเพียงพอเหมาะสมกับความต้องการ การพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือนมีความยุติธรรม ขั้นตอนการขอรับสวัสดิการของบริษัทรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

โอกาสความก้าวหน้าในงาน หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้สึกรวมของพนักงานในการทำงานด้านความยุติธรรมในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง การมีโอกาสได้เรียนรู้ระบบงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ การมีโอกาสได้รับการศึกษาต่อ ฝึกอบรม สัมมนา การมีโอกาสในการพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ การของบประมาณสนับสนุนการฝึกอบรมทักษะการทำงานได้ รวมถึงการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบให้สำเร็จและมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน

สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้สึกรวมของพนักงานในการทำงานด้านความร่วมมือที่ดีในการทำงาน สัมพันธภาพที่ดีต่อกันในแผนก ความสามารถเข้า

กับเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี ความช่วยเหลือของเพื่อนร่วมงาน ความสามารถปรึกษาด้านการทำงานและด้านส่วนตัวได้ การมีส่วนช่วยให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน

สภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้สึกรวมของพนักงานในการทำงานด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงามและสะอาดของสถานที่ทำงาน แสงสว่างและอุณหภูมิเหมาะสมกับการทำงาน ขนาดของห้องทำงานเหมาะสมกับจำนวนบุคลากร อุปกรณ์ในการทำงานมีสภาพดีเหมาะสมกับการใช้งาน ระบบติดต่อสื่อสารภายในบริษัทและนอกบริษัทมีความเหมาะสม ระบบความปลอดภัยในการทำงานภายในบริษัทมีความรัดกุมและปลอดภัย

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานแผนกวิศวกรรมโรงงาน บริษัท พีซีทีที จำกัด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ต่อเดือน